

kelig tydeligt og klart i Enkelthederne o. s. v., og man henviste til Norge som Exempel paa, hvorledes man kunde i en Skolelov ikke blot optage de almindelige Grundfætninger for de lærde Skolers Ordning, men ogsaa en Række af enkelte Bestemmelser om deres Udførelsesmaade, saaledes at der kunde gives Bestemmelser for, hvad der i enhver enkelt Klasse og i ethvert enkelt Fag skulde læses, hvor Meget og paa hvad Maade; og hvad Maalet skulde være. Den ærede Minister bemærkede spøgende dengang, at det vilde være en let Sag at udvide de saa Paragrafer i hans Lovforslag til at omfatte Alt, hvad der fandtes i den norske Lov, og at, naar dette skulde være Opgaven, denne da uden Vanskelighed kunde løses. Det vil ses, at Udvalget har i de Forhandlinger, det har ført, følt en Art Nødvendighed af at gaa noget videre end Ministeren, fordi det syntes os, at det var ikke et fuldstændigt klart og tydeligt Billede, der fremgik af det forelagte Lovforslag, med Hensyn til hvad man vilde. Paa den anden Side erkjender jeg overordentligt villig, at ikke blot Hlertallet, men ogsaa Mindretallet, der dog i saa Henseende har søgt at lægge Baand paa sig, kan være kommet til at optage Bestemmelser, der gaa ud over de rette Grændser; jeg kan ikke negte, at det forekommer mig halvt pudserligt, at repræsentative Forsamlinger som Folkethinget og Landstinget skulle sidde til Doms over saa specielle pædagogiske Spørgsmaal som disse, hvorvidt der skal læses Det eller Det i den eller den Klasse, om der skal læses f. Ex. Tydsk i saa mange eller saa mange Timer, om i dette eller hint Omfang, og derved bringes ind paa et Omraade, hvor dog Enhver af os maa erkjende, at vi mangle den Sagkundskab, uden hvilken en Dom derom er umulig, og hvor selv de af os, der have gennemgaaet en lærd Skole, og fysisk set os med de Spørgsmaal, der vedrøre de lærde Skoler, naar de ville være oprigtige, maa erkjende, at de ikke kunne paatage sig Afgjørelsen lige overfor dem, hvis hele Gjerning er Skolelivet, og som derfor bedre vide, hvad der i saa Henseende bør opstilles som Rigtigt. Smidlertid betragter jeg, som sagt, denne Stræben som en Begrændsning afserkende med en Buffen

under for Fristelsen til at komme ind paa Detaillen, som en Ulempe, der er uadskillelig forbunden med denne Sag paa dens første Trin, og indtil vi havde faaet nogen mere Bane og Dvælse i at behandle den. Vi søgte jo ogsaa en Beroligelse deri, at Sagen ikke ligger med den Opgave for os, at den skal fores aldeles ubetinget igjennem i denne Samling, men at den er Debat mere maa betragtes som et indledende Skridt til den endelige Beslutning. Der findes mellem Hlertallet og Mindretallet ganske vist meget stor Forskjellighed, og der er en Grundbetragtning, som gjerne kan siges at danne en uoverstigelig Kløft imellem dem; men man vilde dog tage meget fejl, om man vilde betragte de to Partier af Udvalget som saaledes skilte fra hinanden, at de i intetsomhelst Punkt kunde mødes. Dertilmod forekommer det mig, at den afgivne Betænkning bærer Vidnesbyrd om, at Anskuelserne slynge sig saaledes mellem hverandre, at jævnlig de, som paa andre Punkter ere Modstandere, forene sig som Venner, medens omvendt de, hvis Anskuelser paa visse Punkter sondre sig fra hinanden, ellers vise sig enige i mange Spørgsmaal. Dette gjælder navnlig om den Maade, hvorpaa Latinen er bleven behandlet i de to Rækker Endringsforslag. Der findes Medlemmer af Mindretallet — jeg bekjender at være blandt disse; maasse er jeg endog det eneste — som anse det for en ubetinget Fordel, at enhver sproglig og grammatisk Undervisning, som meddeles i de høiere Skoler, ja selv den grammatiske Undervisning, som meddeles i vore Mellemfokoler, bedst og hensigtsmæssigst bygges paa Latin. Det er min Overbevisning, at der ikke findes noget sikkrere og bedre Fundament eller noget bedre stiftet Materiale til at tilbringe den grammatiske og logiske Kundskab, der er Betingelsen for Tilægnelsen af saa uendelig Meget senere hen i Skolen, end netop Latinen. Jeg for mit Bedkommende betragter det næsten som Idealet af Skoleundervisning, at Latin lægges til Grund for Alles grammatiske Undervisning. Selv for Almuefokolen er dette praktisk gennemført i Skotland, hvor selv Bondens og Dagleterens Barn kan opnaa Undervisning i Latin og